

JURIDISKA FAKULTETEN
vid Lunds universitet

Emma Svärd

Visa musklerna EU!
En utredning av EU:s sanktionssystem i ljuset av
artikel 7 EU-fördraget

LAGF03 Rättsvetenskaplig uppsats

Uppsats på juristprogrammet
15 högskolepoäng

Handledare: Peter Gottschalk

Termin: VT 2015

Innehåll

SUMMARY	1
SAMMANFATTNING	3
1. INLEDNING	5
1.1 BAKGRUND	5
1.2 SYFTE	7
1.3 FRÅGESTÄLLNINGAR OCH AVGRÄNSNINGAR	7
1.4 METOD OCH MATERIAL	8
1.5 FORSKNINGSLÄGE	9
1.6 BEGREPPSDEFINITION	9
1.7 DISPOSITION	10
2. NÄR ETT LAND SÖKER MEDLEMSKAP I EU	11
2.1 KRAV PÅ ETT LAND INNAN ANSLUTNING TILL EU	11
2.1.1 KÖPENHAMNSKRITERIERNA	11
2.1.2 FRÅN FÖRHANDLING TILL ANSLUTNINGSFÖRDRAG	13
2.2 KRAV PÅ ETT MEDLEMSLAND EFTER ANSLUTNING TILL EU	13
3. EU:S NUVARANDE SANKTIONSYSTEM	14
3.1 ÖVERTRÄDELSEFÖRFARANDE	14
3.1.1 UNGERN	15
4. ARTIKEL 7 FEU:S FRAMVÄXT	18

4.1 AMSTERDAMFÖRDRAGET-EN SANKTIONSÅTGÄRD INRÄTTAS	18
4.2 HAIDER-FALLET	20
4.3 NICEFÖRDRAGET- EN PREVENTIV ÅTGÄRD INRÄTTAS	21
5. ARTIKEL 7 FEU	23
5.1 SYFTE, TILLÄMPNING OCH TOLKNING AV ARTIKEL 7 FEU	23
5.2 DEN POLITISKA OVILJAN ATT AKTIVERA ARTIKEL 7 FEU V.S ORON FÖR ALLVARLIGA ÅSIDOSÄTTANDE AV ARTIKEL 2 FEU	24
6. NÅGRA FÖRSLAG PÅ ÅTGÄRDER SOM KAN KOMMA ATT VIDTAGAS	26
6.1 REFORMERING AV FÖRDRAGEN OCH FÖRSLAG PÅ FÖRFARANDEN	26
6.1.1 SYSTEMATISKT ÖVERTRÄDELSEFÖRFARANDE-ETT JURIDISK FÖRFARANDE	27
6.1.2 KÖPENHAMNSKOMMISSIONEN-ETT POLITISKT FÖRFARANDE	28
7. NÅGRA AKTIONER FRÅN EU:S SIDA FÖR ATT UPPRÄTTHÅLLA MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER	29
7.1 FRA	29
7.2 EU-RAMVERK	29
8. EU-KOMMISSIONENS VICE ORDFÖRANDE SAMT EN EUROPAPARLAMENTARIKERS ÅSIKTER	31
8.1 FRANS TIMMERMANS	31
8.2 CECILIA WIKSTRÖM	32
9. ANALYS OCH SLUTSATSER	34
10. KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING	38

Summary

Fundamental values of the European Union are freedom, equality, democracy, rule of law and respect for human rights, this is enshrined in Article 2 of the Treaty on the European Union. The purpose of this paper is to present the sanction system of the European Union as regarding member countries violations of human rights. When a country is applying for a membership to the European Union, a range of different requirements are stipulated in the so-called Copenhagen criteria and the country is examined to see if they meet the subordinated entrance requirements, such as the respect for human rights. But if a situation occurs where a member country overrides these values, how should then the European Union react? Article 7 of The Treaty on the European Union, is a political control measure and can be applied "if there is a clear risk of a serious breach by a member country of the values referred to in Article 2". Article 7 of The Treaty on the European Union at present time has never been applied on a member country. The article has high majority requirements for activating, four-fifths or unanimity by the Council of the European Union, and furthermore it seems to that there is a political unwillingness of the European Union to apply this provision. Within the European Union, discussions are held about the need to reform the treaties, but then such processes may seem persistent and complicated and the fact that there are a social, economic and political crisis in some of the European Union member countries, makes a treaty reform in the current situation not the top priority. Legal as well as political proposals have been presented to either an updating of existing procedures and voices have been raised to establish new ones. Frans Timmermans, European Commission vice-president and European parliamentarian Cecilia Wikström both work closely to these issues and advocating political solutions. Timmermans believes that the European Union must become better at acting against its member countries, and rather than creating new instruments, existing ones must improve. Wikström believes that the European Union should establish an independent political body should control that member countries respect the human rights. Both agree that

something must be done to safeguard the values– European Union, it is time to show your muscles!

Sammanfattning

Grundläggande värderingar för Europeiska unionen är frihet, jämlikhet, demokrati, rättstatsprincipen och respekt för de mänskliga rättigheterna, detta stadgas i artikel 2 Europeiska unionens fördrag. Syftet med denna uppsats är att redogöra för Europeiska unionens sanktionssystem vad beträffande medlemsländer som bryter mot mänskliga rättigheter. När ett land ansöker om medlemskap till Europeiska unionen ställs en rad olika krav som stipuleras i de så kallade Köpenhamnskriterierna och landet granskas om detta når upp till ställda ingångskrav, som respekt för de mänskliga rättigheterna. Men vid en situation där ett medlemsland åsidosätter dessa värden, hur skall Europeiska unionen förhålla sig till detta? I Europeiska unionens fördrag finns artikel 7 som är en politisk kontrollåtgärd som tillämpas ”om det finns en klar risk för ett medlemsland allvarligt åsidosätter värden som anges i artikel 2”. Artikel 7 har i skrivande stund inte aktiverats mot något medlemsland. Artikeln har höga majoritetskrav för aktiveras, fyra femtedelar eller enhällighet av Europeiska unionens råd krävs och dessutom verkar det finns en politisk ovillighet från Europeiska unionens sida att tillämpa bestämmelsen. Inom Europeiska unionen förs diskussioner om att det finns ett behov av att reformera fördragen, men då sådana processer kan te sig långlivade och komplicerade samt det faktum att det råder en social, ekonomisk och politisk kris i några av Europeiska unionens medlemsländer, gör att en fördragsreform i dagsläget inte är av högsta prioritet. Juridiska såväl som politiska förslag har presenterats för antingen en uppdatering av redan befintliga förfaranden men även röster har höjts för inrätta nya sådana. Frans Timmermans, Europeiska kommissionens vice ordförande och europaparlamentarikern Cecilia Wikström arbetar båda nära dessa frågor och förespråkar politiska lösningar. Timmermans menar att Europeiska unionen måste bli bättre på att agera gentemot sina medlemsländer och istället för inrätta nya instrument bör befintliga ses över och förbättras. Wikström anser att Europeiska unionen bör inrätta ett oberoende politiskt organ som skall kontrollera att medlemsländer respekterar de mänskliga rättigheterna. Båda är således

överens om att något måste göras för att slå vakt om värden – Europeiska unionen, det är nu dags att visa musklerna!

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Efter de två världskrigen var det en enorm krigströtthet i Europa. År 1951 skapades Kol- och stålunionen, ett ekonomiskt samarbete där alla länder som fört krig mot varandra skulle samlas under en gemensam sammanslutning som skulle verka för fred och försoning. Sju år senare bildades den Europeiska ekonomiska gemenskapen (EEG) för att sedan år 1993 byta namn till den Europeiska Unionen (härefter ”EU”).¹

Ett av många mål för EU idag är att främja mänskliga rättigheter både inom, såväl som utanför EU. Grundläggande värderingar för EU är frihet, demokrati, jämlikhet, människovärde, rättstatsprincipen och respekt för mänskliga rättigheter. När Lissabonfördraget undertecknades år 2009 samlades dessa värderingar i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna (härefter ”EU-stadgan”)² och Europeiska konventionen för skydd av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (härefter ”EKMR”)³. Dessa värderingar skall respekteras av dels EU:s institutioner och dels vid medlemsländernas utövande av EU-rätten.⁴

När ett land kandiderar till medlemskap i EU ställs en rad olika krav som landet måste uppfylla, dessa stadgas i de så kallade Köpenhamnskriterierna. Ett av dessa krav är att uppfylla EU:s gemensamma värden (härefter ”EU:s värden”) så som respekten för mänskliga rättigheter.

---

¹ EU-upplysningen, ”Kort om EU:s historia”, 2014, (hämtad 2015-05-20).

² EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, OJ C-83/02, 2010.

³ Europeiska konventionen för skydd av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, Europarådets fördragsserie nr 5, 2010.

⁴ Konsoliderad version av EU:s fördrag, OJ C-115/13, 2008.

Den senaste tiden har det varit en oroväckande utveckling bland EU:s medlemsländer som brutit mot Köpenhamnskriterierna och artikel 2 Europeiska unionens fördrag (härefter ”FEU”) som stadgar EU:s värden som alla medlemsländer är bundna av.

”Unionen ska bygga på värdena respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna, inklusive rättigheter för personer som tillhör minoriteter. Dessa värden ska vara gemensamma för medlemsstaterna i ett samhälle som kännetecknas av mångfald, icke-diskriminering, tolerans, rättvisa, solidaritet och principen om jämställdhet mellan kvinnor och män.”⁵

För att nämna några exempel har Litauen antagit homofoblagar, Ungern kränkt mediefriheten och rättsväsendets oberoende samt Rumänien som systematiskt diskriminerar romerna.⁶

För att upprätthålla dessa krav även efter medlemsländernas anslutning till EU, är det viktigt att EU har en effektiv kontrollapparat där de kontinuerligt kan granska sina medlemsländer. Då ett medlemsland underlåter att följa EU:s värden måste EU ha handlingskraftiga och effektiva kontrollåtgärder så att dessa värden upprätthålls. En sådan kontrollåtgärd är artikel 7 FEU som möjliggör att sanktioner kan riktas mot ett medlemsland som bryter mot EU:s värden som anges i artikel 2 FEU. Dock har denna artikel 7 FEU aldrig tillämpats. Detta indikerar på att EU för närvarande inte har en effektiv kontrollåtgärd gentemot medlemsländer som bryter mot EU:s värden.⁷

---

⁵EU:s fördrag OJ C-115/13,2008.

⁶ Cecilia Wikström, ”Inför sanktioner mot länder som inskränker medborgerliga rättigheter”,2015, (hämtad 2015-05-20).

⁷ Europaparlamentet, Eva-Maria Poptcheva, ”Member states and the rule of law”,2015,(hämtad 2015-05-20).

1.2 Syfte

Denna uppsats kommer att redogöra för EU:s sanktionssystem, vad beträffande medlemsländer som bryter mot mänskliga rättigheter. Vidare belyser den de problem som finns i det nuvarande sanktionssystemet och vilka åtgärder EU vidtagit och bör vidtaga för att verka mer effektivt gentemot de aktuella medlemsländerna så att mänskliga rättigheter kan upprätthållas. Eftersom jag är intresserad av mänskliga rättigheter har jag valt att undersöka de problem som EU ställs inför när dess medlemsländer åsidosätter EU:s värden. Jag ser en fara i att EU:s sanktionssystem kan bli urvattnat eller styrs upp mot allt för stor politisk betydelse som eventuellt kan förhandlas bort, eller rent av negligeras. Om sanktionssystemet kan få en djupare juridisk betydelse undviks tvetydligheter.

1.3 Frågeställningar och avgränsningar

- Hur skall EU agera gentemot medlemsländer som bryter mot EU:s värden?
- Bör EU reformera de nuvarande fördragen för att framöver kunna verka effektivare gentemot medlemsländer som inte lever upp till EU:s värden?
- Bör artikel 7 FEU vara av politisk eller juridisk karaktär i framtiden?

Med tanke på given sidbegränsning kommer denna uppsats fokus ligga på principen om respekt för mänskliga rättigheter som framgår i artikel 2 FEU. Anledningen till denna begränsning är att när ett medlemsland kandiderar för ett medlemskap i EU är mänskliga rättigheter ett av de kriterier som ansökningslandet skall uppfylla. Vidare kommer uppsatsen endast behandla EU:s sanktionssystem med fokus på relevanta bestämmelser när det kommer till medlemsländers åsidosättande av EU:s värden.

Då många olika förslag av både juridisk och politisk karaktär har presenterats, och dessa för nuvarande endast är förslag, kommer uppsatsen enbart att behandla en av vardera. Dessa förslag har valts då den ena är ett juridiskt förslag som innebär en uppdatering av ett redan befintligt förfarande och det andra är ett politiskt förslag som innebär ett inrättande av ett helt nytt förfarande. Angående EU:s aktioner kommer endast två åtgärder att nämnas på grund av sidbegränsning.

Denna uppsats kommer inte att behandla EU:s anslutning till EKMR, eller FN och andra internationella organisationer som a priori sysslar med mänskliga rättigheter kommer inte att beröras. Utan fokus kommer att ligga på EU.

1.4 Metod och material

Denna uppsats är baserad på traditionell juridisk metod och EU-rättslig metod då relevanta juridiska källor så som konventioner, fördrag, doktrin och artiklar har använts. Vidare har ett kritiskt perspektiv tillämpats. EU:s lagstiftning av mänskliga rättigheter i form av olika konventioner och fördrag med fokus på medlemsländernas förpliktelser av mänskliga rättigheter gentemot EU har främst använts. Mailkorrespondens med Cecilia Wikström, svensk folkpartist och EU-parlamentariker för Folkpartiet liberalerna⁸ och Frans Timmermans, holländsk socialdemokrat, Nederländernas EU-kommissionär samt EU-kommissionens förste vice ordförande⁹ har också använts som en källa. Detta för att få en bredare uppfattning av den problematik som föreligger vad beträffade vilka åtgärder EU skall vidta för att verka mer effektivt gentemot medlemsländer som bryter mot EU:s värden i artikel 2 FEU.

---

⁸ Europaparlamentet, "Cecilia Wikström", (hämtad 2015-05-20).

⁹ European Commission, "Frans Timmermans", (hämtad 2015-05-20).

1.5 Forskningsläge

Sedan tidigare finns det forskning inom uppsatsämnet som behandlar mänskliga rättigheter och EU. Inom litteratur, artiklar och media behandlas ämnet förhållandevis frekvent. Det diskuteras om en reformering av fördragen bör göras och det kommer både juridiska och politiska förslag om hur EU skall verka mer effektivt gentemot sina medlemsländer samtidigt som några av dessa fortsättningsvis åsidosätter EU:s värden. Detta har medfört att det har varit vissa svårigheter att inhämta material som skall inlemmas då det hela tiden kommer ny information. Denna uppsats tidsperiod är från år 1999 då Haider-fallet var aktuellt fram till våren 2015. Sedan utökningen inom EU:s sfär ökat både vad beträffande medlemsländer, lagstiftning och maktinflytande har dess institutioner nagelfarits och debatteras främst i Europa men även i andra delar av världen. Ämnesområdet har tidigare behandlats men denna uppsats gör ett försök att föra det ett steg längre. I anslutning till artikel 7 FEU har en redogörelse av åtgärder som EU har vidtagit och kan komma att vidtaga presenterats. Dessutom rymmer uppsatsen information från Cecilia Wikström och Frans Timmermans. Mailkorrespondens med dessa medtogs då detta är några av deras fokusområden. De representerar dessutom olika politiska partier men är båda eniga om att EU måste vidta åtgärder för att bli mer effektivare. Dock går deras åsikter isär om hur detta skall ske. Deras inlägg bidrar till att ge uppsatsen ett djup samt information om hur tankarna går inom ämnesområdet.

1.6 Begreppsdefinition

Begreppet *mänskliga rättigheter* används ett flertal gånger i denna uppsats, så en begreppsdefinition är på sin plats. Mänskliga rättigheter bygger på principen om respekt för den enskilda individen. Varje individ anses vara förnuftig och moralisk och skall därför behandlas med

värdighet. Dessa rättigheter berättigar varje människa till bland annat politiska, medborgerliga, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.¹⁰

Dessa mänskliga rättigheter grundades genom den internationella lagstiftningen om de mänskliga rättigheterna, FN-stadgan samt EU-stadgan. I EU-rättens primärkällor om mänskliga rättigheter används begreppet ”mänskliga rättigheter” och ibland ”grundläggande rättigheter”. Dessa två begrepp är enligt doktrinen utbytbara.¹¹

1.7 Disposition

Denna uppsats inleds i kapitel 2 med vilka ingångskrav till EU som ställs på ett ansökningsland och vilka krav som ställs efter anslutningen. Därefter i kapitel 3 följer en redogörelse av EU:s nuvarande sanktionssystem och fokus kommer ligga på artikel 7 FEU. Uppsatsen kommer sedan i kapitel 4 behandla artikel 7 FEU:s framväxt genom Amsterdam- och Nicefördragen. Härfter kommer en kort presentation av situationen i Ungern och Haider-fallet i Österrike. Detta för att exemplifiera hur ett överträdelseförfarande kan se ut samt efter Haider-fallet uppkom det ett behov av att revidera artikel 7 FEU. Efter detta kommer i kapitel 5 en redogörelse av artikel 7 FEU:s syfte, tillämpning och tolkning. I kapitel 6 diskuteras om en reformering av fördragen bör göras samt en redogörelse av ett juridiskt och ett politiskt förfarande som presenterats som förslag. Kapitel 7 kommer att behandla några åtgärder som vidtagits för EU skall verka mer effektivt gentemot medlemsländer som anses bryta mot EU:s värden i artikel 2 FEU. Därpå kommer Cecilia Wikström och Frans Timmermans åsikter i kapitel 8. Uppsatsen kommer att avslutas med en analys och slutstats i kapitel 9.

---

¹⁰Jack Donnelly, ”International human rights”, 3rd edition, Westview Press, 2007, s 21.

¹¹ Andrew Williams, ”The Ethos of Europe-Values, Law and Justice in the EU”, Cambridge University Press, 2010, s 112.

2 När ett land söker medlemskap i EU

2.1 Krav på ett land innan anslutning till EU

Enligt artikel 49 FEU kan ett europeiskt land som respekterar de principer som stadgas i artikel 2 FEU ansöka om medlemskap till Europeiska unionens råd (härefter ”EU-rådet”). Innan EU-rådet beslutar om landet i fråga skall bli ett medlemsland skall samtliga medlemsländer godkänna ansökan, EU-kommissionen skall yttra sig och dessutom få samtycke från EU-parlamentet.

För att bli medlemsland krävs det dock ytterligare att några krav uppfylls av ansökningslandet, de så kallade Köpenhamnskriterierna. Dessa kriterier återfinns i artikel 49 FEU och fick sitt namn efter det Europeiska rådets toppmöte i Köpenhamn år 1993. Resultatet av mötet blev att, när ett medlemsland ansöker om medlemskap till EU skall anslutning ske om landet uppfyller ett politiskt, ekonomiskt och administrativt krav.¹² Anledning till att dessa krav formulerades berodde på EU:s utvidgning där länder från central- och Östeuropa ville ansöka om medlemskap. Dessa länder delade inte samma historia av demokrati och skydd för de mänskliga rättigheterna som ursprungsmedlemmarna inom EU gjorde.¹³

2.1.1 Köpenhamnskriterierna

Köpenhamnskriterierna består av tre olika krav; politiska, ekonomiska och administrativa. Det politiska kravet måste vara uppfyllt för medlemskap i EU ens skall kunna diskuteras och de två andra kraven kan uppfyllas senare under förhandlingarna.

---

¹² European Council in Copenhagen, ”Conclusions of the presidency”, SN-180/1rev 1, 1993, s 12.

¹³ Erik O. Wennerström, ”The rule of Law and the European Union”, Iustus Förlag AB, 2007, s 163.

För att det politiska kravet skall vara uppfyllt måste landet kunna uppvisa att dess myndigheter är stabila och effektiva och kan säkerställa landets demokrati, mänskliga rättigheter, rättsstatens principer samt skydd av minoriteter.¹⁴

Ytterligare krav som ställs är att landet skall ha en lagstiftning som skyddar yttrandefrihet, föreningsfrihet och oberoende press. Vidare skall landet ansluta sig till Europarådets ramkonvention för skydd av nationella minoriteter och EKMR, där det finns ett protokoll som möjliggör för medborgare att vända sig till Europadomstolen.¹⁵

Det ekonomiska kravet innebär att landet måste ha en fungerande marknadsekonomi, rättsystem som säkerställer äganderätt och avtal samt om att landet har kapaciteten att klara av konkurrensen från EU:s inre marknad.¹⁶

Det administrativa kravet innebär att landet skall uppfylla de skyldigheter som ställs på dem som medlemsland. Landet skall sträva efter EU:s allmänna mål och anta de gemensamma lagarna och reglerna.¹⁷ När EU utreder om det ansökande landet uppfyller dessa kriterier tittar de främst på vilka internationella traktat om mänskliga rättigheter som landet ifråga har ratificerat. Denna granskning av ett ansökningsland ingår i EU:s anslutningsförfarande.¹⁸

---

¹⁴ European Council in Copenhagen, 1993, s 13.

¹⁵ European Council in Copenhagen, 1993, s 23.

¹⁶ European council in Copenhagen, 1993, s 12.

¹⁷ EU-upplysningen, "Så går ett land med EU", 2014, (hämtad 2015-05-20).

¹⁸ Eric Faucompret, Jozef Konings, "Turkish Accession to the EU-Satisfying the Copenhagen Criteria", Routledge Taylor & Francis Group 2008, s 162.

2.1.2 Från förhandling till anslutningsfördrag

Förhandlingen tar sikte på hur ansökningslandet skall anta och implementera EU-rätten samt vilka åtgärder som ansökningslandet har kvar att beakta innan ett medlemskap kan bli aktuellt. Förhandlingarna resulterar i ett anslutningsfördrag och detta fördrag baseras på *acquis communautaire*. Detta franska begrepp betyder unionens regelverk och innebär på vilka villkor ansökningslandet skall förhålla sig till EU och omfattar all EU:s lagstiftning samt EU-domstolens praxis.¹⁹

För att anslutningsfördraget skall kunna träda i kraft krävs det ett godkännande av EU:s medlemsländer, det ansökande landet och EU-parlamentet. Efter stats- och regeringscheferna undertecknat det gemensamma anslutningsfördraget skall ansökningslandet såväl som medlemsländerna godkänna det.²⁰

2.2 Krav på ett medlemsland efter anslutning till EU

När landet väl blir ett medlemsland i EU ställs vidare krav på landet, såsom människorättsliga skyldigheter och dessa stadgas i artikel 6 FEU. I artikel 6.1 FEU framgår det att EU bygger bland annat på principerna om frihet, respekt för de mänskliga rättigheterna samt rättsäkerhet som återfinns i EU-stadgan. Vidare i artikel 6.2 FEU skall EU respektera de grundläggande rättigheterna som finns i EKMR. Slutligen i artikel 6.3 FEU framgår det att de grundläggande rättigheterna har sitt ursprung i medlemsländernas konstitutionella traditioner och utgör därmed allmänna principer av EU-rätten.

---

¹⁹ Wennerström, 2007, s 164.

²⁰ EU-upplysningen, "Så går ett land med EU", 2014.

3 EU:s nuvarande sanktionssystem

3.1 Överträdelseförfarande

EU-kommissionen övervakar att medlemsländerna genomför och efterföljer EU:s fördrag, detta stadgas i artikel 17.1 FEU. Att ett medlemsland anses bryta mot EU-rätten kan exempelvis vara fallet när ett medlemsland bryter mot en fördragsbestämmelse eller annan sekundärlagstiftning, underlåter att genomföra direktiv eller stiftar lagar som strider mot EU:s värden.²¹

Är fallet att ett medlemsland bryter mot EU-rätten kan EU-kommissionen inleda ett överträdelseförfarande för att få det aktuella medlemslandet att uppfylla de rättsliga skyldigheterna som EU-medlemskapet ställer.²² Överträdelseförfarandet framgår av artikel 258 Fördraget om Europeiska unionens funktionsätt (härefter ”FEUF”)²³. Det informella förfarandet utgör det första steget i överträdelseförfarandet. Då skickar EU-kommissionen en skrivelse till medlemslandets regering som därefter skall besvaras.²⁴ EU-kommissionen går vidare till steg två som är en formell underrättelse om det fortfarande finns en misstanke att medlemslandet bryter mot EU-rätten.

EU-kommissionen fastställer i den formella underrättelsen hur medlemslandet brutit mot EU-rätten.²⁵ EU-kommissionen kan vidare ge ett motiverat yttrande till medlemslandets regering med en viss tidsfrist. Svarar inte medlemslandet inom den angivna tiden och

---

²¹ Paul Craig, Gráinne de Búrca, ”EU Law: Text, Cases, and Materials”, 5th edition, Oxford University Press, 2011, s 394.

²² Christophe Hillion, ”Enlargement of the European Union-The Discrepancy between Membership Obligations and Accession Conditions as regards the Protection of Minorities”, 27 Fordham Int’l L.J. 715, 2003, s 716.

²³ Konsoliderad version av Europeiska Unionens funktionsätt, OJ C- 115/47, 2008.

²⁴ Craig, de Búrca, 2011, s 413.

²⁵ Damian Chalmers, Gareth Davies, Giorgio Monti, ”European Union Law-Cases and Materials”, 2nd edition, Cambridge University Press, 2010, s 335.

EU-kommissionen anser att medlemslandet svar är otillfredsställande eller inte är nöjda med de åtgärder medlemslandet vidtagit, kan EU-kommissionen ta ärendet vidare till EU-domstolen.²⁶

Efter Lissabonfördraget trädde i kraft år 2009 ändrades artikel 258 FEUF från formuleringen ”*underlåtenhet att uppfylla skyldighet under detta fördrag*” till ”*underlåtenhet att uppfylla skyldighet enligt fördragen*”. Detta innebär att överträdelseförfarandet kan tillämpas av både FEU och FEUF.²⁷

Överträdelseförfarandet enligt artikel 258 FEUF är till för att säkra rättsäkerheten inom EU och bör övervägas om ett medlemsland brister i att efterfölja EU-rätten samt om brottet anses vara av allvarlig karaktär.²⁸

När ett land blir medlemsland i EU eller ansluter sig till EKMR har både EU-domstolen och Europadomstolen domsrätt. Fördelen med att ha en gemensam domstol för medlemsländerna är att den blir ett fora för politisk och neutral tvistlösning. Enligt artikel 259 FEUF kan ett medlemsland inte vidta andra åtgärder än att dra ett annat medlemslands inför EU-domstolen, dock måste EU-kommissionen först ge ett yttrande i frågan.²⁹

3.1.1 Ungern

Ungern är ett av de länder som blivit föremål för ett överträdelseförfarande enligt artikel 258 FEUF, då de ansetts bryta mot mänskliga rättigheter som anges i artikel 2 FEU.

År 2010 tog det konservativa partiet Fidesz makten i det ungerska valet och bildade tillsammans med det kristdemokratiska folkpartiet KDNP en koalitionsregering.³⁰ Samma år införde Fidesz en ny medielag som

---

²⁶ Craig, de Búrca, 2011, s 413.

²⁷ Craig, de Búrca, 2011, s 409.

²⁸ Chalmers, 2010, s 319.

²⁹ Linda Gröning, Ola Zetterquist, ”EU Konstitution, Institution, Jurisdiktion”, Liber AB 2010, s 238.

³⁰ European Journal of Political Research, Réka Várnagy, ”Hungary”, volume 50 issue 7-

innebar att ett medieråd med endast Fidesz medlemmar skulle tillsättas för granskning av massmedier. Detta medieråd skulle kontrollera all utrustning och dokument samt tvinga journalister att avslöja sina källor.³¹ Ett överträdelseförfarande inleddes av EU-kommissionen i januari 2011 då de ansåg att den nya medielagen i Ungern äventyrade yttrandefriheten.

Utöver införandet av ett medieråd och lag röstade parlamentet i Ungern även igenom en ny konstitution som trädde i kraft i januari 2012.³² I den nya konstitutionen framgår det bland annat att den ungerska värdegrunden vilar på kristendomen, fostrets rätt till liv och äktenskap endast kan ingås mellan man och kvinna.³³

Fidesz har även genom en ny lag ändrat pensionsåldern för domare från 70 till 62 år.³⁴ Detta resulterade i att Högsta domstolens ordförande samt 274 andra domare i landet tvingades förtidspensioneras.³⁵ Den allmänna pensionsåldern är 62 år i Ungern men då endast denna ändrades för domare pekar detta på diskriminering.³⁶ Detta strider dels mot EU:s direktiv 2000/78/EG om inrättande av en allmän ram för likabehandling³⁷ och dels artiklarna 21.1 EU: stadgan och 14 EKMR, då icke-diskriminering är en mänsklig rättighets princip.³⁸

Den nya konstitutionen fick EU-kommissionen åter igen att inleda ett överträdelseförfarande gentemot Ungern och skickade januari 2012 ett informellt brev. En månad senare svarade den ungerska regeringen angående förtidspensionering av domare. För undvika diskriminering av

---

8,2011,(hämtad 2015-05-20).

³¹ Sveriges Radio, "EU tveksamt till ungersk medialag", 2011, (hämtad 2015-05-21).

³² Joakim Nergelius, "The Hungarian Constitution of 2012 and its Protection of Fundamental Rights" 3 EPA 1, 2012, s 1.

³³ Nergelius, 2012, s 2.

³⁴ European Commission, press release, "European Commission launches accelerated infringement proceedings against Hungary over the independence of its central bank and data protection authorities as well as over measures affecting the judiciary", 17 January 2012, (hämtad: 2015-05-21).

³⁵ Fredrik Haglund, "Trycket på Ungern ökar", 2012, (hämtad 2015-05-21).

³⁶ Nergelius, 2012, s 5.

³⁷ Rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om inrättande av en allmän ram för likabehandling.

³⁸ European Commission, press release, 17 January 2012.

domare skulle ett system inrättas där domare kunde ansöka om tillstånd för tilldelas samma pensionssystem som andra tjänstemän med högt uppsatta positioner.³⁹

Vidare har den ungerska regeringen infört en lag som innebär att den ungerska centralbanken skall ligga under regeringens kontroll och inrättat en nationell myndighet för dataskydd. Detta fick EU-kommissionen att skicka en formell underrättelse till Ungern för få dem att ändra lagarna så de är i överensstämmelse med EU-rätten, annars hotar EU-kommissionen att dra dem inför EU-domstolen.⁴⁰

---

³⁹ Nergelius, s 6.

⁴⁰ European Commission, press release, ” Hungary – infringements: Commission takes further legal steps on measures affecting the judiciary and the independence of the data protection authority, notes some progress on central bank independence, but further evidence and clarification needed”, 7 March 2012, (hämtad 2015-05-21).

4 Artikel 7 FEU:s framväxt

4.1 Amsterdampfödraget- en sanktionsåtgärd inrättas

Behovet av ett särskilt kontrollsystem fanns inte i EU de första årtiondena då det från början var ett ekonomiskt samarbete för de länder som fört krig mot varandra under de två världskrigen. Dessa länder samlades under en gemensam union, Kol-och stålunionen. Från början var det dessutom Europarådet och inte EU som satt på mandatet för skydda de mänskliga rättigheterna som stadgades i EKMR.⁴¹ I takt med EU:s expanderings utvecklade EU ett eget system för mänskliga rättigheter och dessa började utgöra en stor del av EU:s arbete. Ett behov av att inrätta ett kontrollsystem för att möta behovet av skydd av EU:s värden växte fram.⁴²

Vid skapandet av kontrollsystemet användes artikel 8 Stadgan för Europarådet⁴³ som vägledning. Den fastställer att om en medlemstat till Europarådet allvarligt bryter mot principerna om mänskliga rättigheter och rättstatsprincipen som anges i artikel 3 i samma stadga kan vissa rättigheter som medlemslandet besitter upphävas eller att landet i fråga avstängs från Europarådet.⁴⁴

---

⁴¹ De Búrca, "Beyond the Charter How the Enlargement has Enlarged the Human Rights Policy of the European Union", 27 Fordham Int'l L J 679, 2003, s 683.

⁴² Wojciech Sadurski, "Adding Bite to a Bark the Story of Article 7 EU Enlargement and Jörg Haider", 16 Colum J Eur L 385, 2009, s 386.

⁴³ Stadgan för Europarådet, Europarådets fördragsserie nr 1, 1949.

⁴⁴ Wennerström, 2007, s 138.

Syftet med att inrätta en kontrollåtgärd var att efterse att mänskliga rättigheter förbättrades i de länder som kandiderade för medlemskap i EU och då ansågs utvisning av ett medlemsland inte vara i enlighet med EU:s värderingar.⁴⁵ Genom Amsterdamfördraget som trädde i kraft 1 maj 1999 inrättades en kontrollåtgärd genom artikel 7 FEU som stadgar:

”Rådet [...] får enhälligt på förslag från en tredjedel av medlemsstaterna eller från Europeiska kommissionen och efter Europaparlamentets godkännande få fastställa förekomsten av att en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter värden som anges i artikel 2 FEU [...]”⁴⁶

Artikeln kan aktiveras antingen av en tredjedel av medlemsländerna eller av EU-kommissionen. Sanktionsförfarandet består av två stycken faser 7.2 och 7.3 FEU. EU-rådet kan efter godkännande från EU-parlamentet med enhällighet fastställa existensen av ett allvarligt och ihållande åsidosättande av EU:s värden från ett medlemsland. Det aktuella medlemslandet skall ha möjlighet att lämna ett yttrande till EU-rådet. I fas två kan EU-rådet upphäva rättigheter som medlemslandet besitter som till exempel rösträtt i EU-rådet. Detta beslut fattas med kvalificerad majoritet. Artikel 7 ger EU-rådet dels en möjlighet att fastställa att ett åsidosättande av EU:s värden ägt rum dels påföra det aktuella medlemslandet påföljder.⁴⁷

---

⁴⁵ Sadurski, 2009, s 390.

⁴⁶ Amsterdamfördraget-Konsoliderad version, OJ C-340/02, 1997.

⁴⁷ Europeiska gemenskapens kommission, ”Meddelande från Kommissionen till rådet och Europaparlamentet om artikel 7 i Fördraget om Europeiska unionen att respektera och främja unionens värden”, 2003, s7.

4.2 Haider-fallet

Anledningen till att detta fall tas upp i denna uppsats är för att efter Haider-fallet uppkom det ett behov av att revidera artikel 7 FEU. Då några medlemsländer inte kunde tillämpa denna artikel gentemot Österrike i preventivt syfte och detta medförde att andra åtgärder fick vidtagas.

Innan Amsterdamfördragets ikraftträdande hade ett socialdemokratiskt parti i Österrike regerat i cirka 30 år. I oktober år 1999 hölls det nyval i Österrike där det socialdemokratiska partiet erhöll 33 procent, Folkpartiet 27 procent och Frihetspartiet 27 procent av rösterna. Då det socialdemokratiska partiet inte lyckades med en regeringskoalition tillsammans med Folkpartiet eller själva styra med en minoritetsregering skapade Folkpartiet tillsammans med Frihetspartiet en kollation i februari år 2000.

Frihetspartiet var ett högerpopulistiskt parti med extremistiska åsikter och leddes av Jörg Haider. Detta var inte första gången ett sådant parti erhållit många mandat i Europa, för nämna ett exempel gick Nationella Fronten fram i Frankrike år 1986 och erhöll många mandat. I Österrikes fall likväl som i Frankrike fick Haiders parti ett stort antal mandat, detta försatt de övriga medlemsländerna i EU i gungning.⁴⁸ Med anledning av detta tillsatte Europadomstolen en utredning av den österrikiska regeringen för att se om den överensstämde med EU:s värden och då speciellt rättigheter för minoriteter, flyktingar och invandrare.⁴⁹ Utredningen visade att Frihetspartiets olika grundare var medlemmar i det tidigare tyska nationalsocialistiska partiet, som hade främlingsfientliga och raspolitiska åsikter.⁵⁰

---

⁴⁸ Sadurski,2009,s 398.

⁴⁹ Martti Ahtisaari, Jochen Frowein, Marcelino Oreja,“Report on the Austrian Governments Commitment to the Common European Values, in Particular Concerning the Rights of Minorities, Refuges and immigrants”,2000,s 1.(hämtad 2015-05-21).

⁵⁰ Ahtisaari,Frowein,Oreja,2000,s 23.

Frihetspartiet var mycket negativt inställt mot östeuropeiska länder så som Slovenien, Slovakien, Ungern och Tjeckien som år 2004 anslöts till EU. Jörg Haider menade att dessa länder var ett hot mot Österrikes arbetsmarknad då dessa länders arbetstagare hade ett lägre löneläge än de österrikeska arbetstagarna, vilket skulle resultera i att arbetstillfällen skulle försvinna.⁵¹

De övriga medlemsländerna ansåg att utvecklingen i Österrike kunde äventyra EU:s värden i artikel 2 FEU. Dock kunde de inte agera inom EU:s institutioner då artikel 7 FEU inte auktoriserade politiska sanktioner i länder som *väntades* bryta mot EU:s värden. Istället för artikel 7 FEU fick bilaterala sanktioner riktas mot Österrike utanför EU:s ramverk.⁵²

4.3 Nicefördraget- en preventiv åtgärd inrättas

Då medlemsländerna i Haider-fallet inte kunde tillämpa artikel 7 FEU i preventivt syfte mot Österrike uppkom ett behov av att ändra bestämmelsen, detta skedde genom Nicefördraget som trädde i kraft 1 februari 2003. Den förebyggande mekanismen återfinns i artikel 7.1 FEU:

”Rådet får på motiverat förslag från en tredjedel av medlemsstaterna, från Europaparlamentet eller från Europeiska kommissionen med en majoritet på fyra femtedelar av sina medlemmar och efter Europaparlamentets godkännande slå fast att det finns en klar risk för att en medlemsstat allvarligt åsidosätter värden som anges i artikel 2 FEU [...].”⁵³

---

⁵¹ Sadurski, 2009, s 398.

⁵² Bruno De Witte, Gabriel N Toggenburg, ”Human Rights and Membership of the European Union in the EU charter of fundamental rights”, S Peers, A Ward, Oxford 2004, s 75.

⁵³ Nicefördraget-Konsoliderad version OJ C-80/6, 2001.

Av 7.1 FEU framgår det att EU-rådet får besluta att det finns en klar risk för allvarligt åsidosättande av EU:s värderingar av ett medlemsland. Det aktuella medlemslandet har rätt att vända sig till EU- rådet som även kan rikta rekommendationer till medlemslandet.

Den förebyggande mekanismen aktiveras av en tredjedel av medlemsländerna, EU-kommissionen eller EU-parlamentet. EU-rådet fattar beslut med en majoritet av fyra femtedelar av sina medlemmar efter det att EU-parlamentet gett sitt godkännande som kräver två tredjedelars majoritet av de röstande samt en absolut majoritet av samtliga ledamöter, detta i enlighet med artikel 354.4 FEU.⁵⁴

---

⁵⁴Europeiska gemenskapens kommission,2003,s 7.

5 ARTIKEL 7 FEU

5.1 Syfte, tillämpning och tolkning av artikel 7 FEU

Mänskliga rättigheter är en av EU:s många betydelsefulla frågor, då är det viktigt att EU har verktyg för att kunna skydda och realisera mänskliga rättigheter för sina medborgare. När ett land ansöker om medlemskap granskar EU om landet når upp till de krav som ställs på bland annat respekt för de mänskliga rättigheterna. Men även efter landet tillträtt fortsätter EU att bevaka medlemsländernas efterlevnad av dessa rättigheter.

Det finns i FEU två kontrollåtgärder för att skydda EU:s värden, den ena är artikel 2 FEU och den andra är artikel 7 FEU. Den senaste är en kontrollåtgärd av politisk karaktär och tillämpas ”*om det finns en klar risk för att ett medlemsland allvarligt åsidosätter värden som anges i artikel 2 FEU*”. Det ankommer på EU-rådet att fastställa detta efter ett motiverat förslag från antingen en tredjedel av medlemsländerna, EU-parlamentet eller en majoritet på fyra femtedelar av EU-kommissionens medlemmar. Efter EU-rådet uppmanat medlemslandet och detta har fått möjlighet att uttala sig kan EU-rådet enhälligt fatta beslut om ”*förekomsten av ett allvarligt och ihållande åsidosättande av värden som anges i artikel 2 FEU*”.

Angående tolkning av artikel 7 FEU har EU-kommissionen gett några riktlinjer. ”Åsidosättande” av EU:s värden menas med mänskliga rättigheter i allmänhet, det räcker således inte med specifika situationer utan måste vara mer systematiska sådana. Med formuleringen ”*en klar risk*” menas det eventuella åsidosättande av mänskliga rättigheter som kan komma att ske.

Vidare skall ordet ”*förekomsten*” tolkas som att det eventuella åsidosättandet har realiserats.⁵⁵ Tolkningen av ordet ”*allvarligt*” skall både syftet och resultatet av åsidosättandet beaktas. Slutligen ordet ”*ihållande*” kan vara om medlemslandet åsidosatt EU:s värden vid ett flertal tillfällen.⁵⁶

---

⁵⁵ Europeiska gemenskapens kommission, 2003, s 7.

⁵⁶ Europeiska gemenskapens kommission, 2003, s 8.

Syftet med artikel 7 FEU är främst att motverka att situationer uppkommer där åsidosättande av EU:s värden sker. Genom formuleringen ”om en klar risk för allvarligt åsidosättande” kan EU agera så fort detta upptäckts.

Men är fallet att ett åsidosättande av EU:s värden i artikel 2 FEU skett skall artikel 7 FEU rikta sanktioner mot det aktuella medlemslandet genom till exempel dra in medlemslandets rösträtt i EU-rådet.⁵⁷ Då artikel 7 FEU är försvarare av de mänskliga rättigheterna i EU är artikeln inte bara tillämplig inom EU-rättens område, utan också inom områden där medlemsländer agerar med exklusiv behörighet.⁵⁸

5.2 Den politiska oviljan att aktivera artikel 7 FEU v.s. oron för allvarliga åsidosättande av artikel 2 FEU

Trots medlemsländer ansetts åsidosätta EU:s värden har artikel 7 FEU i skrivande stund ännu inte aktiverats. I till exempel Frankrike har massomlokalisering av romer skett och där fastställde EU inte att något ”allvarligt åsidosättande” skett. Istället valde EU-kommissionen en annan väg, att Frankrike inte korrekt implementerat direktivet om fri rörlighet- och bosättning för medborgare.⁵⁹

I fallet med Ungern ansågs deras agerande bryta mot EU:s värden i artikel 2 FEU. Som tidigare nämnts inrättades till exempel nya lagar och konstitution som tillåter otillbörligt statligt inflytande i oberoende myndigheter, sänkning av pensionsålder av domare samt kränkning av mediefriheten. Trots detta tillämpades inte artikel 7 FEU, istället inledde EU-kommissionen ett överträdelseförfarande gentemot Ungern.⁶⁰

EU-kommissionen vill att artikel 7 FEU skall vara en sista utväg och att ett åsidosättande av EU:s värden först skall försöka lösas med diplomatiska

---

⁵⁷ Europeiska gemenskapens kommission, 2003, s 3.

⁵⁸ Europeiska gemenskapens kommission, 2003, s 5.

⁵⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, OJ L-158/77, 2004.

⁶⁰ Mathias Kumm, ”Rescue Package for Fundamental Rights Comments”, Verfassungsblog, 2012, (hämtad 2015-05-21).

lösningar. EU-kommissionen verkar föredra att genomföra ett överträdelseförfarande gentemot ett medlemsland än att klandra dem för åsidosatt EU:s värden, då det är mindre politiskt känsligt.⁶¹

En annan anledning till varför sanktioner inte riktats beror på att medlemsländerna anser att EU inte skall beblanda sig i deras angelägenheter. Att artikel 7 FEU ännu inte aktiverats beror inte endast på politisk ovillighet utan också på grund av artikelns majoritetskrav, för aktivering krävs fyra femtedelar eller enhällighet av EU-rådet.⁶²

---

⁶¹ Williams,2006,s10.

⁶² European Commission,Viviane Reding,"The EU and the Rule of Law-What next?",2013,(hämtad 2015-05- 21).

6 Några förslag på åtgärder som kan komma att vidtagas

6.1 Reformering av fördragen och förslag på förfaranden

Det finns ett behov av att inrätta mer flexibla verktyg så EU effektivare kan verkställa dess värden i medlemsstaterna. Åsikterna går dock isär när det kommer till om dessa förslag skall inrättas med eller utan en reformering av fördragen.

Reformförespråkarna säger att en reformering av fördragen skulle bidra till att uppfylla rättstatsprincipen, effektivisera övervakningsinstrumenten samt öka legitimiteten med EU:s insatser. Reformmotståndare menar att sådana processer kan bli långdragna och problematiska.⁶³

Det finns en risk att medlemsländer som inte anses uppfylla EU:s värden eventuellt sätter stopp för fördragsändringar som innebär hur EU skall agera gentemot de medlemsländer som inte lever upp till dess ställda krav.

Fler argument som framförts mot en reformering, är att några av EU:s medlemsländer befinner sig i en social, ekonomisk, politisk kris⁶⁴ samt i något medlemsland, till och med en konstitutionell kris.⁶⁵ Dessa kriser har en högre prioritet än en reformering av fördragen.⁶⁶

---

⁶³ Carlos Closa, Dimitry Kochenov och J.H.H Weiler, ”Reinforcing Rule of Law Oversight in the European Union” Italien, European University Institute, 2014, s 7, (hämtad 2015-05- 21).

⁶⁴ FRA, ”Fundamental Rights: Challenges and Achievements in 2013”, Österrike, 2014, s 17.

⁶⁵ FRA, ”Fundamental Rights: Challenges and Achievements in 2012”, Österrike, 2013, s 22–25.

⁶⁶ Carlos Closa, Dimitry Kochenov och J.H.H Weiler, 2014, s 7.

De förslag som presenterats är av både juridisk och politisk karaktär. Ett juridiskt förfarande bygger på att det som anges i fördragen är bindande lagstiftning och EU-domstolen skall verkställa detta. Politiska förfaranden däremot, bygger på en regelbunden övervakning av medlemsländer med hjälp av olika enskilda icke dömande institutioner.⁶⁷

6.1.1 Systematiskt överträdelseförfarande- ett juridisk förfarande

Detta förslag innebär att vid EU-kommissionens bedömning om ett medlemsland skall bli föremål för ett överträdelseförfarande, skall EU-kommissionen till skillnad från ett ”vanligt överträdelseförfarande”, samla flera olika åsidosättanden av djupgående och systematisk natur begångna av ett medlemsland under en talan. På så sätt undviks ett snävt överträdelseförfarande där endast en del av ett större problem uppmärksammas. EU-kommissionen kan göra gällande åsidosättande av antingen lojalitet som stadgas i artikel 4.3 FEU eller att EU:s värden som anges i artikel 2 FEU har åsidosatts. Genom att lyfta fram dessa artiklar som båda innehåller allmänna principer kan EU-kommissionen visa att medlemslandet systematiskt brutit mot EU:s värden.⁶⁸

Om EU-domstolen fastställer förekomsten av ett systematiskt åsidosättande skall det aktuella medlemslandet upphöra med detta samt fortsättningsvis leva upp till EU:s värden. EU-domstolen kan rikta böter och även upphäva finansieringen från EU till medlemslandet.⁶⁹

---

⁶⁷ Carlos Closa, Dmitry Kochenov och J.H.H Weiler, s2014, s 14.

⁶⁸ Carlos Closa, Dmitry Kochenov, J.H.H Weiler, 2014, s 15-16.

⁶⁹ Europaparlamentet, Eva-Maria Poptcheva, 2015, s5.

6.1.2 Köpenhamnskommission – ett politiskt förfarande

En politisk åtgärd som föreslagits är inrätta ett nytt EU-organ, en Köpenhamnskommission.

Detta expertorgan skall ge råd, rapportera samt övervaka medlemsländerna så att de uppfyller EU:s värden som anges i artikel 2 FEU. Vid misstanke av att ett medlemsland inte efterföljer EU:s ställda krav skall Köpenhamnskommissionen utdela tidiga varningar i form av formella underrättelser innan tillämpning av artikel 7 FEU kan bli aktuell. Vid åsidosättande av EU:s värden skall sanktioner kunna riktas så som indragande av EU:s medel eller påföra böter.⁷⁰

---

⁷⁰ Carlos Closa, Dimitry Kochenov, J.H. H Weiler 2014, s 18.

7 Några aktioner från EU:s sida för att upprätthålla mänskliga rättigheter

7.1 FRA

Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (härefter ”FRA”) är en byrå av administrativ karaktär som inrättades år 2007 för att utveckla mänskliga rättigheter inom EU och för att möta behovet av ett informationssamlade organ vid ett artikel 7 FEU-förfarande.⁷¹

En sak som diskuterades vid inrättandet av FRA var om ett övervakningsmandat skulle tilldelas byrån för kontrollering av medlemsländernas efterlevnad av EU:s värden. Detta blev en mycket omdebatterad fråga och många av medlemsländerna satte sig emot detta förslag.⁷² Detta resulterade i att EU-rådet vid en bedömning om artikel 7 FEU skall tillämpas eller ej, inte skall inhämta råd från FRA.⁷³ FRA skall således vara ett rådgivande organ inom EU och samla bevis i mänskliga rättighetsfrågor.

7.2 EU-ramverk

EU-kommissionen inrättade i mars år 2014 ett nytt ramverk för att stärka rättstatsprincipen i EU. Ramverket skall bland annat agera i förebyggande syfte för att förhindra eventuella åsidosättanden av EU:s värden, handha situationer som systematiskt hotar rättsäkerheten samt komplettera artikel 7 FEU.

---

⁷¹ Armin Von Bogdandy, Jochen von Bernstorff, ”The EU Fundamental Rights Agency within the European and International Human Rights Architecture The Legal Framework and some Unsettled Issues in a new Field of Administrative Law”, 46 CMLR, 2009, s 1035.

⁷² Craig, de Búrca, 011, s 390.

⁷³ Council of the European Union, ”Proposal for a Council Regulation establishing a European Union Agency for Fundamental Rights”, 6166/07, 2007, s 3, (hämtad 2015-05-21).

Själva förfarandet består av olika steg där EU-kommissionen vid oro för ett systematiskt hot mot rättsäkerheten skall föra en dialog med det aktuella medlemslandet, förhandlingarna i detta steg sker inofficiellt. EU-kommissionen skall sedan göra en bedömning av situationen, här kan yttrande inhämtas från FRA. I nästa steg som sker officiellt, skall EU-kommissionen ge rekommendationer till medlemslandet som inte anses vidta tillräckliga åtgärder för lösa hotet mot rättsäkerheten. I det sista steget skall de följa upp rekommendationerna i medlemslandet.

EU-kommissionen skall se över möjligheten till att aktivera artikel 7 FEU om medlemslandet inte lever upp till rekommendationerna inom tidsramen.⁷⁴ Samma år beslutade även EU-rådet att införa en årlig dialog för att diskutera frågor om rättstatsprincipen i medlemsländerna, resultatet av detta förslag kommer att utvärderas år 2016.⁷⁵

---

⁷⁴European Commission, ”Communication from the Commission to the European Parliament and the Council A new Framework to strengthen the Rule of Law”, Strasbourg, 158 final, 2014, (hämtad 2015-05-21).

⁷⁵ Europaparlamentet, Eva-Maria Poptcheva, 2015, s 8.

8 EU-kommissionens vice ordförande samt en europaparlamentarikers åsikter

Frans Timmermans, holländsk socialdemokrat, Nederländernas EU-kommissionär samt EU-kommissionens förste vice ordförande och Cecilia Wikström, svensk folkpartist och EU-parlamentariker för Folkpartiet liberalerna. Dessa båda finns i EU:s innersta krets med kännedom av utvecklingen inom denna uppsats frågeställningar.

8.1 Frans Timmermans

Frans Timmermans menar att EU:s värden inte går att kompromissa med. Ett EU utan respekt för EU:s värden är inget EU. Gällande artikel 7 FEU har EU-parlamentet vid ett flertal tillfällen efterlyst ett effektivt och bindande komplement till denna artikel. Detta för att EU:s värden skall respekteras och verkställas. Men frågan är hur EU skall få detta mål att förverkligas?

Artikeln är utformad för att ta itu med fall som rör *"en klar risk av ett allvarligt åsidosättande"*. Timmermans menar att artikeln inte alla gånger lämpar sig för ett snabbt och effektivt ingripande. Vissa situationer faller inte inom ramen för EU:s lagstiftning och når inte upp till artikel 7 FEU:s tröskelvärden, men som ändå skapar oro över att ett medlemsland inte respekterar EU:s värden.

De EU-ramverk som inrättades i mars 2014 fastställde bland annat att EU-kommissionen skall föra en diplomatisk dialog med medlemslandet efter en objektiv bedömning och hänsyn till likabehandling av medlemsländer gjorts. Målet är att hitta en lösning med medlemslandet och artikel 7 FEU skall försöka undvikas. Dock menar Timmermans att han inte kommer att tveka över att tillämpa artikel 7 FEU om en särskild situation i ett medlemsland uppkommer.

Timmermans anser innan förslag på nya övervaknings- och rapporteringsinstrument börjar diskuteras bör de nuvarande verktygen ses över. Levererar inte de nuvarande verktygen måste de i första hand förbättras istället för att inrätta nya åtgärder. Dessutom menar Timmermans att det redan finns många övervaknings- och rapporteringsinstrument både inom unionens institutioner som till exempel FRA och icke statliga organisationer. Vidare anser han att det är viktigt att EU bättrar sin förmåga att agera och ingripa i medlemsländer. Där spelar EU:s olika institutioner en viktig roll. För att ta ett exempel har EU-kommissionen vidtagit åtgärder de senaste åren i form av politiska påtryckningar. Vid behov har de även dragit ärenden vidare till EU-domstolen som fallet i Ungern. EU-parlamentet spelar också en viktig politisk roll då de skall bistå EU-kommissionen med hjälp under processen att få ett medlemsland att upphöra med åsidosättanden av EU:s värden.⁷⁶

8.2 Cecilia Wikström

Cecilia Wikström menar att EU genom Köpenhamnskriterierna ställer höga krav på länder som söker inträde till EU, men när landet väl är ett medlemsland har det hänt att medlemslandet bryter mot EU:s värden.⁷⁷

Wikström menar att EU i dagsläget har alldeles för svaga bestraffningsmöjligheter.⁷⁸

Hon anser inte att de EU-ramverk som EU-kommissionen implementerat, där det framgår att EU-kommissionen skall föra en dialog och ge rekommendationer till medlemsländer som bryter mot EU:s värden är tillräckligt. Istället anser Wikström att det är nödvändigt med en

---

⁷⁶ European Commission, Speech of First Vice-President Frans Timmermans to the European Parliament Commission Statement EU framework for democracy, rule of law and fundamental rights”, 2015, (hämtad 2015-05-21).

⁷⁷ Wikström, ”Inför sanktioner mot länder som inskränker medborgerliga rättigheter”, 2015, (hämtad 2015-05-20).

⁷⁸ ALDE initiative outline, ”The EU Democratic Governance Pact Upholding the Rule of law and Fundamental Rights”, 2015, (hämtad 2015-05-21).

oberoende kommission som kontrollerar medlemsländer och vid behov föreslå sanktioner, politiska såväl som ekonomiska.⁷⁹

En så kallad Köpenhamnskommission bör inrättas enligt Wikströms förmenande, som långsiktigt skall granska hur medlemsländer skyddar sina minoriteter, iakttar demokratiska principer samt respekterar de mänskliga rättigheterna. Vidare anser hon att EU-kommissionen skall vara oberoende, löpande granska och tillse att medlemsländerna ser till att medborgarnas basala fri- och rättigheter säkerhetsställs. Vid åsidosättanden av dessa skall kännbara sanktioner riktas mot det aktuella medlemslandet.⁸⁰

---

⁷⁹ Svenska Dagbladet, Cecilia Wikström, Marit Paulsen, ”EU måste kunna straffa länder som diskriminerar”, 2014, (hämtad 2015-05-21).

⁸⁰ Wikström, ”Inför EU-sanktioner”, 2015, (hämtad 2015-05-21).

9 Analys och slutsatser

EU bildades efter världskriget för att förhindra ett nytt stort krig i Europa som skulle kunna på nytt sönderslita världsdelen, mänskligt, ekonomiskt och strukturellt. Genom olika fördrag har EU visat att mänskliga rättigheter och dess olika lagförslag är högt prioriterade och fullt i paritet med andra av EU:s fördrag. Likväl har vissa medlemsländer gjort sig skyldiga till åsidosättanden och i samband med dessa har EU haft svårt att sätta ner foten. Åsidosättande av EU-rätten är naturligtvis allvarligt, men att sedan EU inte har tillräckliga motdrag som är kännbara för detta medlemsland är ännu värre.

Vid ansökningsförfarandet stipuleras en mängd olika krav i Köpenhamnskriterierna såsom respekt för de mänskliga rättigheterna som det ansökande landet i fråga måste uppfylla och åtlyda. Om ett medlemsland ingår ett anslutningsfördrag med EU och befinner sig inom EU:s sfär, ändå balanserar på bestämmelserna, kanske rent av bryter mot dessa, måste EU ha motdrag för att visa vad som kan accepteras och inte.

EU-kommissionen kan vid ett medlemslands åsidosättande av EU:s värden rikta ett överträdelseförfarande mot det aktuella medlemslandet i enlighet med artikel 258 FEUF. Medlemslandets regering får en skrivelse från EU-kommissionen som skall besvaras. Om svaret är otillfredsställande eller inte inkommer på den angivna tiden kan EU-kommissionen ta ärendet vidare till EU-domstolen. Men överträdelseförfarande lämpar sig mer till de situationer som rör sig om ett särskilt åsidosättande till skillnad från det föreslagna förfarandet, systematiskt överträdelseförfarande, där flera sådana kan föras under en talan.

EU-kommissionen inledde ett överträdelseförfarande mot Ungern då lagar och konstitution som Fidesz hade inrättat ansågs bryta mot artikel 2 FEU. Mot bakgrund av detta anser jag att det är yttersta tveksamt om Ungern idag

hade kvalat in till EU. Om ett medlemsland börjar kompromissa med EU:s värden, kanske till och med begär utträde från unionen finns det en övervägande risk att andra medlemsländer följer samma mönster och en dominoeffekt kan utlösas. Ett utträde av ett medlemsland land kan hota existensen av EU, lite som tanken ”enade vi stå splittrade vi falla”.

Vidare finns artikel 7 FEU som är sammansatt för att skydda EU:s värden, vid åsidosättande av dessa kan EU rikta politiska sanktioner mot medlemslandet. Men denna artikel har i skrivande stund inte aktiverats och därför har dess bärighet inte värderats. Inte för det inte funnits tillfällen, medlemsländer som väl är inne i EU och undertecknat de premisser som anges i anslutningsfördraget, har i en del fall visats sig tämligen lättsinniga med att följa EU-rätten vid handhavandet av till exempel minoriteter.

Varför slår då EU:s artikel 7 FEU inte till som en råttfälla mot de medlemsländer som åsidosätter EU:s värden? Anledningarna är flera, för artikeln skall vara tillämplig krävs att *”det finns en klar risk av ett allvarligt åsidosättande”* eller *”förekomsten av ett allvarligt och ihållande åsidosättande av värdena som anges i artikel 2 FEU”*. Vidare har artikel 7 FEU höga majoritetskrav för att kunna aktiveras. Då EU är angelägen att visa endräkt utåt är det politiskt känsligt att rikta sanktioner mot ett medlemsland som riskerar att förlora sin rösträtt i EU-rådet, vilket artikel 7 FEU förordnar.

Därtill vill medlemsländerna i fallet med artikel 7 FEU beakta sin suveränitet och ställer sig därmed kritiska till EU:s inflytande. Ett exempel på medlemsländernas irritation gentemot EU:s inbladning i deras angelägenheter är vid inrättandet av FRA. Många medlemsländer motsattse sig att FRA skulle tilldelas övervakningsmandat för att kontrollera deras efterlevnad av mänskliga rättigheter. FRA fick därmed inte det syfte det var menat för utan istället fick de endast ett administrativt uppdrag. Detta kan enligt mig inte ses som något annat än ett misslyckande. Innebörden av allt detta är även att EU fortfarande är i behov av ett organ med mandat att

övervaka sina medlemsländers plikter gentemot de mänskliga rättigheterna. I enlighet med detta kan det finnas en förhoppning att den Köpenhamnskommission som har presenterats som förslag och som Cecilia Wikström förespråkar, tilldelas de mandat som FRA aldrig fick.

När medlemsländer konsekvent och vid ett flertal tillfällen bryter mot de mänskliga rättigheterna anser jag att föra politiska dialoger med dessa inte är tillräckligt. Det som sker idag ute i Europa är enligt mitt förmenande helt oacceptabelt och det är nu dags för EU att visa musklerna.

Hur skall då EU förhålla sig till medlemsländer som bryter mot EU:s värden? EU måste bli bättre på att använda sig av redan befintliga förfarande och när inte de räcker, uppdatera dessa eller inrätta nya. Vidare är det viktigt att EU har effektiva verktyg för att kontrollera och övervaka sina medlemsländer så de krav som ställs på dessa vid inträdet till EU också följes. EU verkar söka sig efter andra lösningar än artikel 7 FEU och vill att denna skall tillämpas i sista hand. Om rekvisiten i artikel 7 FEU är uppfyllda anser jag att EU inte får visa rädsla att applicera denna. Det är viktigt för dess trovärdighet att ingångna anslutningsfördrag hålls och att det inte finns kompromisslösningar som gör att medlemsländerna fortsätter att åsidosätta EU:s värden.

Angående om EU bör reformera de nuvarande fördragen så finns det ett behov av reformering, men det är inte av högsta prioritet i nuläget då det råder en social, ekonomisk och politisk kris i några av EU:s medlemsländer. Det förslag som kommit är förfaranden som både kräver en reformering av fördragen och inte. EU vill satsa på det sistnämnda, då reformeringsprocesser kan te sig långdragna och svåra. Jag anser att en reformering av fördragen hade varit att föredra då artikel 7 FEU hade kunnat göras mer lättapplicerad genom till exempel sänka dess höga majoritetskrav.

Vad beträffande frågan om förfarandena skall vara av politisk eller juridisk karaktär så är det svårt att sja om någon av dessa får ett övertag i framtiden. Kontinuerligt framläggs förslag av båda sorterna, men jag har tyckt mig förmärka att viss övervikt mot politiska förslagen föreligger. Politiska förslag är kanske mer flexibla och tandlösa än de juridiska, men är kanske att föredra då EU arbetar mot 28 olika medlemsländer, alla med olika karaktärer.

Mina två personliga källor, Cecilia i Wikström och Frans Timmermans förordnar den politiska vägen något som styrker den tanke som jag framfört. Själv tycker jag emellertid till skillnad från dessa två att EU bör förordna den juridiska vägen, då denna enligt mitt förmenade har en större stringens och kan ge de länder som bryter mot EU:s värden sanktioner i proportion till de åsidosättande de begått.

Enligt mitt förmenade är slutsatsen av denna uppsats att EU i dagsläget inte har ett välfungerande verktyg för att kunna agera gentemot medlemsländer som bryter mot de åtagande de vid tillträdet förband sig till. EU har många och svåra uppgifter framför sig men det viktigaste är att skapa en större gemenskap där EU tydliggörs och lyfts fram i de olika medlemsländerna som en organisation som står för fundamentala värden. De av EU:s medlemsländer som bryter mot en eller flera av EU:s värden borde plocka fram och fundera över följande citat från Nelson Mandela,

“To deny any person their human rights is to challenge their very humanity”⁸¹

---

⁸¹The New York Times, ”The Mandel Visit; Excerpts From Mandela Speech to Joint Meeting of Congress”, 1990, (hämtad 2015-05-21).

10 Käll- och litteraturförteckning

Fördrag

Europeiska konventionen för skydd av de mänskliga rättigheterna, Europarådets fördragsserie nr 5, 2010.

EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, OJ C-83/02, 2010

Konsoliderad version av Europeiska Unionens funktionsätt, OJ C-115/47,2008

Konsoliderad version av Europeiska Unionens fördrag, OJ C-115/13,2008

Nicefördraget-Konsoliderad version av Europeiska Unionens fördrag OJ C-80/1,2001

Amsterdamfördraget-Konsoliderad version av Europeiska Unionens fördrag OJ C-340/02, 1997

Stadgan för Europarådet, Europarådets fördragsserie nr 1, 1949

Sekundär lagstiftning

Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, OJ L-158/77,2004.

Rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om inrättande av en allmän ram för likabehandling OJ L-303/16,2000

EU-dokument

European Commission, Speech of First Vice-President Frans Timmermans to the European Parliament,” Commission Statement: EU framework for democracy, rule of law and fundamental rights”, tillgänglig:

http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-15-402_en.htm,2015,

(hämtad 2015-05-21)

European Parliament, Eva-Maria Poptcheva, “Member states and the rule of law”, tillgänglig:

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2015/554167/EPRS_BRI\(2015\)554167_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2015/554167/EPRS_BRI(2015)554167_EN.pdf) ,2015, (hämtad 2015-05-20)

European Commission, ” Communication from the Commission to the European Parliament and the Council A new Framework to strengthen the Rule of Law”, 158 final, Strasbourg, ,2014, tillgänglig: http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/files/com_2014_158_en.pdf ,(hämtad 2015-05-21)

European Commission, Reding Viviane, ”The EU and the Rule of Law- What next? ”tillgänglig: http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-13-677_en.htm 2013,(hämtad 2015-05-21)

European Commission, press release, “European Commission launches accelerated infringement proceedings against Hungary over the independence of its central bank and data protection authorities as well as over measures affecting the judiciary”, tillgänglig: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-24_en.htm , 17 January 2012,(hämtad:2015-05-21)

European Commission, press release,” Hungary – infringements: Commission takes further legal steps on measures affecting the judiciary and the independence of the data protection authority, notes some progress on central bank independence, but further evidence and clarification needed”, tillgänglig:[http://europa.eu/rapid/press-release MEMO-12-165_en.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-12-165_en.htm) ,7 March 2012,(hämtad 2015-05-21)

European Journal of Political Research, Várnagy Réka, ”Hungary”, volume 50 issue 7-8, tillgänglig: <http://onlinelibrary.wiley.com.ludwig.lub.lu.se/doi/10.1111/j.1475-6765.2011.02024.x/pdf> ,2011,(hämtad 2015-05-20)

Council of the European Union, “Proposal for a Council Regulation establishing a European Union Agency for Fundamental Rights “,6166/07,2007, tillgänglig: <http://www.statewatch.org/news/2007/feb/eu-hra-6166-07.pdf> ,hämtad 2015-05-21)

Europeiska gemenskapens kommission, ”Meddelande från Kommissionen till rådet och Europaparlamentet om artikel 7 i Fördraget om Europeiska unionen att respektera och främja unionens värden”, tillgänglig: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52003DC0606&from=EN> 2003, (hämtad 2015-05-21)

European council in Copenhagen, “Conclusions of the presidency”, tillgänglig:http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressd ata/en/ec/72921.pdf,SN-180/1rev 1, 1993,(hämtad 2015-05-20)

Artiklar

De Búrca, Gráinne, "Beyond the Charter How the Enlargement has Enlarged the Human Rights Policy of the European Union", 27 Fordham Int'l L J 679, 2003

De Witte Bruno och N Toggenburg Gabriel, "Human Rights and Membership of the European Union in the EU charter of fundamental rights", S Peers, A Ward, Oxford 2004

Von Bogdandy Armin och von Bernstorff Jochen, "The EU Fundamental Rights Agency within the European and International Human Rights Architecture The Legal Framework and some Unsettled Issues in a new Field of Administrative Law", 46 CMLR, 2009

Hillion, Christophe, "Enlargement of the European Union-The Discrepancy between Membership Obligations and Accession Conditions as regards the Protection of Minorities", 27 Fordham Int'l L.J. 715, 2003

Nergelius Joakim, "The Hungarian Constitution of 2012 and its Protection of Fundamental Rights" 3 EPA 1, 2012

Sadurski Wojciech, "Adding Bite to a Bark the Story of Article 7 EU Enlargement and Jörg Haider", 16 Colum J Eur L 385, 2009

Litteratur

Chalmers Damian, Davies Gareth och Monti Giorgio, "European Union Law-Cases and Materials", 2nd edition, Cambridge University Press, 2010

Craig, Paul och de Búrca, Gráinne "EU Law: Text, Cases, and Materials", 5th edition, Oxford University Press, 2011.

Donnelly, Jack, "International human rights", 3rd edition., Westview Press, 2007

Faucompret, Eric och Konings Jozef, "Turkish Accession to the EU-Satisfying the Copenhagen Criteria", Routledge Taylor & Francis Group, 2008

Gröning Linda och Zetterquist Ola, "EU Konstitution, Institution, Jurisdiktion", Liber AB 2010

Wennerström O. Erik, "The rule of Law and the European Union", Iustus Förlag AB, 2007

Williams, Andrew, "The Ethos of Europe- Values, Law and Justice in the EU", Cambridge University Press, 2010

Elektroniska källor

ALDE initiative outline, ”The EU Democratic Governance Pact Upholding the Rule of law and Fundamental Rights”, tillgänglig:

<https://d66.nl/content/uploads/sites/2/2015/01/ALDE-Democratic-Governance.pdf> ,2015,(hämtad 2015-05-21)

Carlos Closa, Dimitry Kochenov och J.H.H Weiler, ”Reinforcing Rule of Law Oversight in the European Union”, Italien, European University Institute,2014,tillgänglig:http://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/30117/RSCAS_2014_25_FINAL.pdf?sequence=3 ,(hämtad 2015-05-21)

European Commission, ”Frans Timmermans”, tillgänglig:
https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/timmermans_en,
(hämtad 2015-05-20)

Europaparlamentet, ”Ledamöter Cecilia Wikström”, tillgänglig:
http://www.europarl.europa.eu/meps/sv/96677/CECILIA_WIKSTROM_home.html,(hämtad 2015-05-20)

EU-upplysningen, ”Kort om EU:s historia”, tillgänglig:
<http://www.eu-upplysningen.se/Om-EU/EUs-historia/>, 2014,(hämtad 2015-05-20)

EU-upplysningen, ”Så går ett land med i EU”, tillgänglig:<http://www.eu-upplysningen.se/Om-EU/Medlemskap-och-historik/Sa-gar-ett-land-med-i-EU/>, 2014 (hämtad 2015-05-20)

FRA, ”Fundamental Rights: Challenges and Achievements in 2013”, tillgänglig: http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2014-annual-report-2013_en.pdf , Österrike, 2014, (hämtad 2015-05-21)

FRA, ”Fundamental Rights: Challenges and Achievements in 2012”, tillgänglig: http://fra.europa.eu/sites/default/files/annual-report-2012_en.pdf Österrike, 2013, (hämtad 2015-05-21)

Haglund, Fredrik, ”Trycket på Ungern ökar”, tillgänglig:<http://www.europaportalen.se/2012/03/trycket-pa-ungern-okar> , 2012,(hämtad 2015-05-21)

Kumm Mathias, ”Rescue Package for Fundamental Rights Comments”, Verfassungsblog, tillgänglig: <http://www.verfassungsblog.de/en/rescue-package-for-fundamental-rights-comments-by-mattias-kumm/#.VV3Nmbntmko> , 2012,(hämtad 2015-05-21)

Svenska Dagbladet, Cecilia Wikström och Marit Paulsen, ”EU måste kunna straffa länder som diskriminerar”, tillgänglig: <http://ceciliawikstrom.eu/debattartikel-svd-eu-maste-kunna-straffa-lander-som-diskriminerar/> , 2014,(hämtad 2015-05-21)

Sveriges Radio, ”EU tveksamt till ungersk medialag”, tillgänglig: <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=4272580> , 2011,(hämtad 2015-05-21)

The New York Times, ”The Mandel Visit; Excerpts From Mandela Speech to Joint Meeting of Congress”, tillgänglig: <http://www.nytimes.com/1990/06/27/world/the-mandel-visit-excerpts-from-mandela-speech-to-joint-meeting-of-congress.html> ,1990,(hämtad 2015-05-21).

Wikström Cecilia, ”Inför EU-sanktioner”, tillgänglig: <http://ceciliawikstrom.eu/debattartikel-i-unt-infor-eu-sanktioner/> , 2015,(hämtad 2015-05-21)

Wikström, Cecilia, ”Inför sanktioner mot länder som inskränker medborgerliga rättigheter”, tillgänglig: <http://ceciliawikstrom.eu/debatt-plenum-infor-sanktioner-mot-lander-som-inskranker-medborgerliga-rattigheter/> , 2015, (hämtad 2015-05-20)

Övrigt

Ahtisaari Martti, Feowein Jochen och Oreja Marcelino, “Report on the Austrian Governments Commitment to the Common European Values, in Particular Concerning the Rights of Minorities, Refugees and Immigrants”(Wise men report)2000,tillgänglig: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/hrc/docs/ngos/HOSI-1.pdf> ,(hämtad 2015-05-21)

Timmermans Frans, mailkorrespondens med Emma Svärd, 2015

Wikström Cecilia , mailkorrespondens med Emma Svärd, 2015